

РЕШЕНИЕ

№ 5556

гр. София, 03.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети ноември през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Златка Чолева

Членове: Силвана Гълъбова
Цветелина Ал. Костова

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Златка Чолева Въззивно гражданско дело № 20241100504021 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл.273 от ГПК.

Обжалва се решение № 20410 от 11.12.2023 г., постановено по гр. д. № 14620/2023 г. по описа на СРС, 90-ти състав, в частта, с която е признато за установено по предявен от ищеца “Топлофикация София“ ЕАД срещу ответника Университетска болница за активно лечение “Александровска“ ЕАД положителен установителен иск с правно основание чл. 415, ал.1 от ГПК, вр. с чл.124,ал.1 от ГПК, че Университетска болница за активно лечение “Александровска“ ЕАД дължи на “Топлофикация София“ ЕАД сумата от 5486,87 лв., представляваща лихва за забава, натрупана за периода 03.03.2020 г. - 09.11.2021 г. върху изплатена главница – цена за топлинна енергия за периода м.06.2019 г.- м. 04.2020 г. от 89 344,43 лв., ведно със законната лихва от 09.08.2022 г. - до изплащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение от 15.12.2022 г., постановена по ч.гр.д. № 43106/2022 г. по описа на СРС, 90-ти състав. Решението се обжалва и в частта за разноските, които ответникът е осъден да заплати на ищеца съразмерно с уважената част от иска.

Въззивникът-ответник Университетска болница за активно лечение /УМБАЛ/ “Александровска“ ЕАД поддържа доводи за незаконосъобразност на обжалваното решение, поради допуснато нарушение от първата инстанция при приложението материално-правните норми, включително и на тези, забраняващи присъждане на лихва върху лихва. Възражава, че съгласно чл. 40, ал. 1 от Общите условия за продажба на топлинна енергия купувачът заплаща ползваната топлинна енергия след получаване на данъчна фактура. Доколкото в

конкретния случай не се установява такава фактура, имаща характера на покана, да е била издадена от ищеца, въззивникът-ответник счита, че неправилно от първата инстанция е приета за доказана забавата за плащане на главниците. Възражава, че начисляването на законна лихва от датата на предявяване на иска до окончателно заплащане върху претендираното обезщетение по чл.86,ал.1 от ЗЗД противоречи на забраната за капитализиране на лихви. С изложените доводи въззивникът-ответник мотивира искането си за отмяна на обжалваното решение и вместо него- постановяването на друго, с което предявеният иск да бъде отхвърлен. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

Въззиваемата страна “Топлофикация София“ ЕАД депозира писмен отговор в срока по чл.263,ал.1 от ГПК, с който оспорва жалбата като неоснователна и заявява искане за потвърждаване на обжалваното решение с бланкетен довод за законосъобразност на решението и постановяването му в съответствие с константната съдебна практика. Заявява искане за присъждане на направените във въззивното производство разноски за юрисконсултско възнаграждение. При условие на евентуалност прави възражение по чл.78,ал.5 от ГПК – за прекомерност на адвокатското възнаграждение заплатено от въззивника.

Софийски градски съд, като взе предвид становищата и доводите на страните и обсъди доказателствата по делото поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Въззивната жалба е подадена в срок, от легитимирано лице и срещу подлежащ на въззивен инстанционен контрол съдебен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

При извършената проверка по реда на чл. 269, предл. 1 ГПК, настоящият съдебен състав установи, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Ето защо, съдът дължи произнасяне по съществуващото на правния спор в рамките на доводите, заявени с въззивната жалба, от които е ограничен съгласно нормата на чл. 269, предл. 2 ГПК.

Съдът е сезиран с положителен установителен иск предявен по реда на чл.422,ал.1 от ГПК, вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК с правно основание чл.86,ал.1 от ЗЗД.

Предмет на въззивен инстанционен контрол с оглед предмета на жалбата, с която съдът е сезиран е първоинстанционно решение само в частта, с която е уважен предявеният срещу ответника Университетска болница за активно лечение “Александровска“ ЕАД иск за установяване съществуването на вземането на “Топлофикация София” ЕАД за сумата 5 486, 87 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 03.03.2020 г. до 09.11.2021 г. , претендирана върху изплатена главница в размер на 89 344, 43 лв.- цена на доставена топлинна енергия за периода от м.06.2019 г. до м. 04.2020 г. за топлоснабден имот в гр. София, ул. “*****” - кожна клиника и две технически лаборатории с аб. № 2093, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 09.08.2022 г. до окончателното плащане на сумата, за които суми е издадена заповед за изпълнение от 15.12.2022 г. по ч.гр.д. № 43106/2022 г. по описа на СРС, 90-ти състав.

Не е спорно, а и от представените по делото доказателства се установява наличието на писмен договор № 34031/Ш009700 за продажба на топлинна енергия за стопански нужди между страните, сключен между страните по делото при действието на Общи условия, приети с Решение по Протокол № 23 от 03.08.2007 г. на Съвета на директорите на “Топлофикация София“ ЕАД, на основание чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ и одобрени с Решение № ОУ – 033/08.10.2007 г. на ДКЕВР, на основание чл. 21, ал. 1, т. 4 ЗЕ в изпълнение, на който ищецът е доставил на ответника ТЕ в периода м.06.2019г.– м.04.2020г. на стойност 89 344,43лв. Няма спор, като този факт се признава и изрично от ответника, че тази дължима сума е заплатена от него на датата 09.11.2021г.

Правният спор е относно наличието или липса на забава за плащане, като ответникът противопоставя възражение за липса на такава с позоваване на факта, че от ищеца не му е изпратена и съответно- той /ответникът/ не е получил данъчни фактури за дължимите главници, съгласно клаузата на чл.40,ал.1 от Общите условия за продажба на ТЕ за стопански нужди на ищцовото дружество. Ответникът поддържа, че по своята правна същност фактурата представлява покана за плащане и при липса на такава – не е налице забава.

Настоящият съдебен състав намира тези възражения на ответника за неоснователни и приема, че през исковия период от време той е бил в забава за плащане на главниците- цена на ТЕ за периода м.06.2019г.- м.04.2.2020г. по следните мотиви:

Съгласно нормата на чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ продажбата на топлинна енергия за стопански нужди се извършва на основата на писмени договори при общи условия, сключени между топлопреносното предприятие и потребителите, извършващи стопанска дейност. Тези общи условия се публикуват най-малко в един централен и в един местен всекидневник в градовете с битово топлоснабдяване и влизат в сила 30 дни след първото им публикуване, без да е необходимо изрично писмено приемане от потребителите /чл. 150, ал. 2 от закона/. В случая е безспорно, че Общите условия на ищцовото дружество са влезли в сила, доколкото са били публикувани, като по делото не са релевирани нито твърдения, нито има данни, че ответникът да е упражнил правото си на възражение срещу Общите условия в срока по чл. 150, ал. 3 ЗЕ.

С клаузата на чл. 40, ал. 1 от приложимите към процесния писмен договор за продажба на топлинна енергия общи условия на ищеца, одобрени с решение на ДКВР № ОУ— 033/08.10.2008г. е установено, че клиентите на ТЕ за стопански нужди са длъжни да заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия в срок до 20-то число на месеца, следващ месеца на доставката, след получаване на издадената от продавача данъчна фактура. Съгласно ал. 2 на чл. 40 купувачите имат право да предявяват възражение за начислената сума за топлинна енергия в 15-дневен срок след срока за плащане, което право по ал.2 ответникът не твърди и по делото не се установява да е упражнено в конкретния случай като в конкретния случай.

Настоящият съдебен състав приема, че в приложимите в договорното правоотношение между страните ОУ, е определен ясен срок /падеж/ за изпълнение на задължението на ответника – купувач на ТЕ за заплащане на цената на ТЕ и той е 20-то число на месеца,

следващ месеца на доставката на ТЕ. В хипотезата на договорен срок падеж, срокът е този, който кани ответникът – длъжник да плати и не е необходима допълнителна покана-чл.84,ал.1 от ЗЗД. Фактурирането на доставката и получаването на фактурата от купувача за нуждите на счетоводното отразяване на тази доставка, по никакъв начин не рефлектира и не променя договорения падеж /срок за изпълнение на задължението, който както вече бе посочено е ясно и еднозначно определен- 20-то число на месеца, следващ месеца на доставката на ТЕ. Ето защо, настоящият съдебен състав намира за неоснователно възражението на ответника за недоказана забава за плащане на процесната главница, основана на твърдението за липса на предоставени фактури от ищеца, които ответникът счита, че имат характера на покана по смисъла на чл. 84, ал. 2 ЗЗД. В конкретния случай въззивникът – ответник е изпаднал в забава за плащане на главницата за м.06.2019г.- /първата от процесния период/ - на 21.07.2019г. , като това е относимо и към главниците за останалите месеци, чийто падеж е настъпил на 21 –во число на следващия месец, като за последния месец от процесния период , касаещ главниците- м.04.2020г.- падежът е настъпил на 20.05.2020г. и считано от 21.05.2020г. ответникът е в забава. Доколкото плащането на главниците е извършено от ответника на 09.11.2021г., то същият за времето на доказаната забава през целия исков период 03.03.2020г. до 09.11.2020г. дължи обезщетението по чл.86,ал.1 от ЗЗД , чийто размер е установен с приетото по делото заключение на ССЕ - от 5 486, 87 лв., за която сума предявеният иск е основателен и като такъв- законосъобразно и правилно е уважен с обжалваното решение..

Акцесорната претенция на ищеца, касаеща заплащане на законна лихва върху претендираната по делото сума от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 09.08.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, настоящият състав на съда намира за неоснователна, доколкото предмет на предявения по делото иск е вземане за обезщетение , представляващо законна лихва за забава. Присъждането на законна лихва върху лихва представлява по същността си олихвяване на вече изтекли лихви- анатоцизъм, който в правоотношенията между търговци е допустим само в хипотезата, при която е изрично договорено – арг. От чл.294,ал.2 от ТЗ. В случай по делото не се установява наличие на такава договорка между страните. Ето защо, след като правната възможност за начисляване на лихва върху вече изтекли лихви е подчинена на специален режим и е допустима само доколкото законът изрично го допуска и по ред и условия, определени в нормативен акт, а тази хипотеза, включително и предвиданата от чл.294, ал.2 ТЗ, не се установява, акцесорната претенция за заплащане на законна лихва върху сумата в размер на 5 486, 87 лв. от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК - 09.08.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, следва да бъде отхвърлена като неоснователна след отмяна на обжалваното решение в частта, с която е уважена.

Воден от горните мотиви, Софийски градски съд

РЕШИ.

ОТМЕНЯ решение № 20410 от 11.12.2023 г., постановено по гр. д. № 14620/2023 г. по описа на СРС, 90-ти състав **в частта**, с която е признато за установено, че Университетска болница за активно лечение “Александровска“ ЕАД дължи на “Топлофикация София“ ЕАД законна лихва върху сумата от 5 486,87 лв. от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК - 09.08.2022 г.- до изплащане на сумата, за която е издадена заповед за изпълнение от 15.12.2022 г., постановена по ч.гр.д. № 43106/2022 г. по описа на СРС, 90-ти състав, **ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявената от “Топлофикация София“ ЕАД, ЕИК: 831609046, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. “Ястребец“ № 23Б срещу Университетска болница за активно лечение “Александровска“ ЕАД, ЕИК: 831605795, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. “Св. Георги Софийски“ № 1 претенция за акцесорното вземане за законна лихва върху сумата в размер на 5 486,87 лв., претендирана от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК - 09.08.2022 г.- до изплащане на сумата, за която е издадена заповед за изпълнение от 15.12.2022 г., постановена по ч.гр.д. № 43106/2022 г. по описа на СРС, 90-ти състав.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20410 от 11.12.2023 г., постановено по гр. д. № 14620/2023 г. по описа на СРС, 90-ти състав **в останалата обжалвана част.**

В отхвърлителната част като необжалвано първоинстанционното решение е влязло в сила.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председатель: _____

Членове:

1. _____

2.